

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **N. V. Q.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, se sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 11. 2018, čj. KRPU-220208-22/ČJ-2018-040022-SV-ZZ, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 12. 2018, čj. 78 A 29/2018-32.

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 8 228 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Žalobce byl dne 8. 11. 2018 spolu s dalšími třemi příslušníky Vietnamské socialistické republiky kontrolován německou policií. Žalobce cestoval v osobním autě po dálnici ve směru na Drážďany. Jelikož se při kontrole se neprokázal žádným cestovním dokladem ani jiným dokladem totožnosti, platným povolením k pobytu ani vízem, německá policie jej zajistila. Následující den jej na základě readmisní dohody převzala Policie ČR a zahájila s ním řízení o správním vyhoštění. Dne 10. 11. 2018 byl žalobce rozhodnutím žalované zajištěn na dobu 90 dnů podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, pro nebezpečí, že by mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí

žalobu, ve které namítal, že žalovaná nesprávně posoudila možnost uložení zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Krajský soud žalobu zamítl.

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Nesouhlasí s tím, jak žalovaná a krajský soud vyhodnotily možnost uložení zvláštních opatření. Stěžovatel se nedopustil jiného protiprávního jednání než nelegálního pobytu na území ČR v řádu hodin, nikdy v minulosti se neprotivil jakémukoli správnímu rozhodnutí. Ze skutečnosti, že se stěžovatel původně snažil nezákonným způsobem vycestovat ze své vlasti do Německa, nelze vyvozovat, že je nezbyté přistoupit k nejintenzivnějšímu zásahu do jeho práv a omezit ho na osobní svobodě. Podle rozsudku NSS ze dne 9. 2. 2017, čj. 5 Azs 294/2016-18, nelegální pobyt bez dalšího nepředstavuje relevantní přitěžující okolnost, která by vyloučila zvláštní opatření. Ani z pouhých okolností zajištění nelze uzavřít, že stěžovateli nelze uložit zvláštní opatření. Stěžovatel byl zahájením řízení o správním vyhoštění poučen o svých právech a povinnostech. Byl také nepochybně informován o tom, že nelegální pobyt na území ČR i schengenského prostoru je v jeho případě zcela neperspektivní. Stěžovatel žalované zcela otevřeně sdělil všechny potřebné údaje k ověření jeho totožnosti, a prokázal tak snahu spolupracovat se správními orgány a legalizovat si pobyt na území České republiky, což potvrzuje i jeho následná žádost o mezinárodní ochranu.

[3] Kasační stížnost není důvodná.

[4] Policie je oprávněna zajistit cizince podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, pokud nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování a zároveň *„pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání“*.

[5] Zvláštními opatření za účelem vycestování cizince z území jsou podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, kde se bude zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, složení finanční záruky a povinnost osobně se hlásit policii ve stanovené době.

[6] Zajištění cizince představuje citelný zásah do jeho práva na osobní svobodu. NSS si je vědom mimořádnosti tohoto institutu. Uložení zvláštních opatření má proto obecně přednost před zajištěním cizince. Zvláštní opatření však zároveň musejí být skutečně účinná. Volba mírnějších opatření, než je zajištění cizince, je vázána na určité předpoklady. Cizinec musí být schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření. Zároveň se předpokládá, že cizinec bude se správními orgány spolupracovat a případnému výkonu správního vyhoštění se nebude vyhýbat. Nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu je pak samostatným důvodem pro závěr, že nepostačuje uložit zvláštní opatření za účelem vycestování (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 7. 2011, čj. 7 As 76/201-50, ze dne 16. 11. 2011, čj. 5 As 59/2011-64, ze dne 12. 10. 2016, čj. 10 Azs 102/2016-56, a ze dne 15. 2. 2017, čj. 10 Azs 283/2016-31).

pokračování

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti zpochybňuje zejména závěr žalované a krajského soudu o existenci důvodné obavy, že by se správními orgány nespolupracoval a vyhýbal se případnému správnímu vyhoštění. Žalovaná a krajský soud tento závěr učinily na základě následujících skutečností, které vyplývají z okolností při zajištění cizince a zejména z informací poskytnutých stěžovatelem žalované dne 9. 11. 2018. Stěžovatel se neprokázal žádným cestovním dokladem. Nedisponoval vízem či povolením k pobytu nejen pro ČR, ale ani pro schengenský prostor. Stěžovatel za pomoci převaděčů vědomě nelegálně vstoupil do ČR a nelegálně pobýval zde i v dalších členských státech Evropské unie. Vietnam opustil z ekonomických důvodů. Nejprve se dostal letecky do Ruska, poté cestoval postupně několika osobními auty do Německa, kde chtěl bez povolení pracovat. Na území ČR nemá žádné vazby ani finanční prostředky. Stěžovatel uvedl, že se nechce vrátit do Vietnamu, cílem jeho cesty je Německo. NSS souhlasí s žalovanou i krajským soudem, že na základě těchto okolností se lze důvodně domnívat, že by stěžovatel po propuštění ze zajištění opět směřoval na území Německa. Tento závěr je rovněž v souladu s předchozí judikaturou NSS, podle které důvodné podezření, že by cizinec mohl mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění a že by nespolupracoval s Policií ČR, existuje mj. tehdy, pokud cizinec vyjádřil záměr pokračovat v cestě přes území jiných členských států EU, i když nebyl oprávněn k pobytu v rámci EU (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 4. 2016, 8 Azs 171/2015-52, č. 3429/2016 Sb. NSS).

[8] NSS nesouhlasí s tvrzením, že se stěžovatel nedopustil jiného protiprávního jednání než nelegálního pobytu na území ČR v řádu hodin. Stěžovatel pobýval nelegálně na území více států EU bez cestovního pasu a jiných dokladů totožnosti. Poukazuje-li stěžovatel na rozsudek NSS ze dne 9. 2. 2017, čj. 5 Azs 294/2016-18, podle kterého nelegální pobyt bez dalšího nepředstavuje relevantní přitěžující okolnost odůvodňující nepoužití zvláštních opatření, NSS připomíná, že důvodem zajištění nebyl jen nelegální pobyt stěžovatele na území ČR, ale také další skutečnosti, které žalovaná a krajský soud hodnotily v souhrnu. Podobně pokud stěžovatel tvrdí, že z pouhých okolností zajištění nelze učinit závěr o nemožnosti uložit zvláštní opatření, NSS upozorňuje, že žalovaná a krajský soud vyšly jak z okolností zajištění, tak zejména z vyjádření stěžovatele ze dne 9. 11. 2018.

[9] Žalovaná i krajský soud podle názoru NSS správně posoudily předpoklad, zda by stěžovatel spolupracoval s žalovanou a zda by se nevyhýbal případnému výkonu správního vyhoštění. Posuzovaly také, jestli by byl stěžovatel schopen plnit povinnosti plynoucí ze zvláštních opatření. Dospěly k tomu, že nikoli, neboť nemá finanční prostředky ke složení finanční záruky či hrazení ubytování, ani nemá možnost si je opatřit. Stěžovatel v okamžiku vydání rozhodnutí o zajištění neměl zajištěno ubytování, nemohl proto žalované oznámit, kde se bude zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly. Stěžovatel by byl ponechán na území ČR zcela bez prostředků. Proto ani představa, že by stěžovatel byl schopen osobně se hlásit policii ve stanovené době, není podle NSS realistická. Za této situace žalovaná i krajský soud správně vyhodnotily, že uložení zvláštních opatření by nebylo účinné.

[10] NSS vzal v úvahu i to, že stěžovatel sdělil všechny potřebné údaje k ověření totožnosti a otevřeně popsal svou cestu ze země původu. Nikdy se neprotivil jakémukoli správnímu rozhodnutí, zároveň do té doby nikdy nepobýval na území EU. Nelze také

vyloučit (ale ani nic nehovoří pro tento závěr), že stěžovatel, jsa poučen o svých právech, povinnostech a možnostech, mohl přehodnotit svůj úmysl pokračovat dále do Německa. Tyto námitky ale nemohou převážit nad zjištěními žalované a krajského soudu, která je vedla ke správnému závěru, že předpoklady k uložení zvláštních opatření v případě stěžovatele nebyly dány. Konečně pokud se stěžovatel snažil legalizovat si pobyt na území ČR podáním žádosti o mezinárodní ochranu, nehovoří to nijak v jeho prospěch. NSS opakovaně judikuje, že institut mezinárodní ochrany neslouží k legalizaci pobytu cizince na území České republiky.

[11] Nad rámec uvedeného NSS poukazuje např. na svůj rozsudek ze dne 22. 2. 2019, čj. 4 Azs 360/2018-35, ve kterém dospěl na základě téměř totožných skutkových okolností ke stejným závěrům.

[12] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalované nevznikly náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti.

[13] NSS ustanovenému zástupci přiznal odměnu za zastupování (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Jde o odměnu za dva úkony právní služby, a to za písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti) a další poradu s klientem přesahující jednu hodinu ve smyslu § 11 odst. 1 písm. c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif). Za jeden úkon právní služby náleží odměna ve výši 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu, zástupci tedy náleží 6 200 Kč. Dále mu náleží 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. 600 Kč za dva úkony. Zástupce je plátcem DPH, proto mu rovněž náleží náhrada ve výši 21 % z částky 6 800 Kč, tj. 1 428 Kč. Celkem odměna činí 8 228 Kč. Tato částka bude zástupci vyplacena z účtu NSS do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. srpna 2019

Ondřej Mrákota
předseda senátu